

MOGUĆNOSTI TAKTIČKIH JEDINICA U PROTIVOKLOPNOJ BORBI

Uvođenje nuklearnih i termonuklearnih sredstava u naoružanje uslovlilo je suštinske promene i u taktici vođenja borbenih dejstava. Ogroman i raznovrstan efekat dejstva tog oružja istakao je pitanje: kako eksploatirati njegov učinak?¹ Pokazalo se da su oklopne jedinice najpogodnije za taj zadatak, što je dovelo do stvaranja armija u kojima tenkovske i mehanizovane jedinice imaju dominirajuću ulogu i prerastaju u nosioca borbenih dejstava, čime je naglašen i njihov ofanzivni karakter. U vezi s tim, karakteristična su razmatranja nekih zapadnonemačkih vojnih pisaca. Govoreći o upotrebi i nameni oklopnih grenadira, Mideldorf je u svojoj knjizi »Taktika u pohodu na Rusiju« napisao: »... pokret je njihov elemenat a u napadu leži njihova snaga«, ili »pokret je pobjeda, zaustavljanje uništenje«!

U naoružanju pešadijskih divizija takođe je uveden veliki broj tenkova, oklopnih transportera i drugih motornih vozila čime je znatno pojačana njihova udarna moć i povećana pokretljivost.

Na primer, u nekim pešadijskim divizijama ima oko 120 tenkova, 400 do 650 oklopnih transportera i 1.800 — 2.500 ostalih vozila. U oklopnim ili tenkovskim divizijama ima 250 do 400 tenkova, 300 do 700 oklopnih transportera i 1.300 — 4.200 ostalih vozila.

Kad se ovi podaci uporede sa odgovarajućim podacima iz drugog svetskog rata, vidi se veliki porast broja tih sredstava. Na primer, nemačka tenkovska divizija imala je 140 do 160 tenkova, a divizija SSSR-a čak i manje. Ipak su u početku drugog svetskog rata Nemci, a zatim i SSSR, postizali vanredno velike rezultate u brzini izvođenja napadnih operacija.

Upotreba atomskog oružja i masovno dejstvo tenkovskih i mehanizovanih jedinica, uneće još više dinamičnosti u vođenje borbenih dejstava. U nekim slučajevima već se pokazalo da su čak i tenkovske jedinice prespore za blagovremenu eksploataciju učinka atomskog oružja, pa velike sile teže da i deo kopnenih snaga osposobe za vazdušni transport, što im, uz postojeće vazdušnodesantne snage, omogućava širu primenu vazdušnih desanata većih razmera.

Sve to nalaže braniocu da svoje planove i organizaciju odbrane uskladi sa zahtevima borbe protiv masovnog napada oklopnih jedinica, tj. da svoj borbeni raspored postroji tako da bude sposoban za neposrednu borbu protiv mase neprijateljevih tenkova. Jer, u eventualnom budućem ratu za branioca će svaka borba imati karakter protivoklopne borbe, ne samo kad su u pitanju tenkovske ili mehanizovane snage nego i sve druge koje bi napadale zemljištem koje je prohodno za tenkove.

¹ Imaju se u vidu i druge reperkusije izazvane pojavom tog oružja, ali one za ova razmatranja nemaju značaja.

U eventualnom budućem ratu biće vrlo različitih uslova u kojima će branilac voditi protivoklopnu borbu. Najteži će biti oni u kojima će jedinice branioca na pravcu prolaznom za tenkove voditi borbu protiv napadača zasićenog oklopnim sredstvima.

Prodor napadačevih oklopnih snaga duž pojedinih pravaca sprečavaće se frontalnim otporom određenih jedinica koje bi se oslanjale na manje ili više fortifikacijski utvrđene položaje po dubini odbrambene zone. Pri tom je važna solidna organizacija vatrenog sistema i puno korišćenje svih protivoklopnih sredstava radi nanošenja što većih gubitaka napadačevim oklopnim sredstvima. Širokom primenom raznovrsnog zaprečavanja duž pravaca i međuprostorima, na čemu je potrebno maksimalno angažovati inženjerske i sve druge jedinice, usporavao bi se tempo napada i omogućavalo vatrenim sredstvima branioca da što duže dejstvuju po napadaču i nanose mu veće gubitke. Zbog toga postavljanje minskih, izrada fortifikacijskih i podešavanje prirodnih prepreka ima veliki značaj za organizovanje uspešne protivoklopne borbe u odbrani. Za te radove, zavisno od situacije, može se angažovati i stanovništvo, što će bitno doprineti jačanju ovog elementa protivoklopne borbe.

Odbrana tih pravaca oslanjala bi se na pojedine delove jače utvrđenih odbrambenih pojaseva preko kojih vode njihove ose, a gde se sužava zemljište koje je prolazno za tenkove pa se može zaprečiti i tući unakrsnom vatrom sa pogodnih bočno postavljenih zemljišnih objekata. Jedinice branioca postavljene na te objekte bile bi u povoljnijem položaju, jer su uslovi za upotrebu napadačevih oklopnih jedinica na takvom zemljištu teži. Napadač bi morao da odbaci ove jedinice sa njihovih položaja pre nego što produži dalje dejstvo zemljištem koje je prolazno za tenkove a koje one brane svojom vatrom.

U odbrani pravaca čija je prohodnost za napadačevu tehniku ograničena i kanalisana, vrlo je važno da branilac koristi svaku pogodnost za ofanzivna dejstva. Mogućnost za takva dejstva branilac će imati, na primer, kada se razvuku napadačevi napadni klinovi i njegovo dejstvo kanališe užim pravcima, kada efikasnost napadačevih oklopnih snaga ne može doći do punog izražaja, pa nastane zastoj i sl. U tim situacijama braniocu će se pružati mogućnost aktivnih dejstava u nedovoljno zaštićene bokove napadačevih jedinica, kada (posebno u nepovoljnim vremenskim uslovima — magle, noć i dr.) i napadi manjih razmera ali na više mesta, prepadi, zasede i sl. mogu dati velike rezultate.

Dejstva u neprijateljevoj pozadini po komunikacijama, rezervama, snabdevačkim kolonama itd. radi paralisanja napada oklopnih snaga neprijatelja na frontu sastavni su elemenat protivoklopne borbe. Ta dejstva mogu znatno narušiti snabdevanje, što napadačevu tehniku čini »neupotrebljivom«. Kao ilustraciju navodimo da za jedan tenkovski puk sa oko 100 tenkova, 60 oklopnih transportera i 600 ostalih vozila, dnevne potrebe samo u gorivu iznose preko 40 tona, za čiji je transport potrebno oko 40 kamiona-cisterni od po 10 tona, tj. marševska kolona dužine oko 2,5 km, dobre komunikacije, neometan saobraćaj i sl. Takva kolona je izvanredan cilj za napad bratiočevih snaga raspoređenih oko komunikacije kojom se ona kreće. Samo ometanje i usporavanje saobraćaja — već znatno slabi udarnu moć napadača, a odlučnija dejstva mogu ga lišiti snabdevanja i za duže vreme paralisati njegovu tehniku. S obzirom na količinu potreba u

snabdevanju municijom, hranom i sl. taj problem je za napadača još složeniji. Jedinice branioca koje bi djelovale po napadačevim snabdevačkim kolonama, odnosno oklopnim snagama nesnabdevenim ili slabije snabdevenim bile bi u znatno povoljnijem položaju od onih koje bi se frontalno branile. One imaju više mogućnosti za manevrisanje, jer drže inicijativu u svojim rukama, biraju vreme i objekte napada, način dejstva i dr.

Neprekidna kontrola čitave teritorije, čvrsta veza sa narodom i njegova puna aktivnost u borbi biće stalna povoljna okolnost za sadejstvo taktičkih jedinica i pružanje uspešnog otpora napadačevim oklopnim snagama. Stanovništvo može dati značajan doprinos protivoklopnj borbi u pripremanju komunikacija za lakši manevr naših snaga, odnosno za njihovo rušenje i onesposobljavanje radi usporavanja dejstva i otežavanja manevra napadačevim oklopnim i drugim snagama.

Povoljna okolnost za izvođenje protivoklopne borbe je i relativno slaba prohodnost naše zemlje za tehniku. Poznato je da na 100 km² naše teritorije ima svega 35 km svih puteva. To znači da je ona u znatnom delu slabije prohodna, što otežava kretanje i manevrisanje velikih tenkovskih formacija.

Te opšte povoljne okolnosti ne umanjuju složenost organizovanja i vođenja protivoklopne borbe u okviru taktičkih jedinica, a posebno ne pri frontalnim dejstvima i u početnoj fazi rata, kada će po pravilu i silina udara napadača biti najjača (što ne znači da napadač neće biti u mogućnosti da i u kasnijoj fazi rata vrši jače udare). One će se morati osloniti prvenstveno na sopstvene snage, računati sa punom snagom napadača i u protivoklopnj borbi angažovati sve elemente svog borbenog poretka. Celokupna odbrana tih jedinica treba da bude protivoklopna, odnosno svaki njihov deo mora biti sposoban da se samostalno bori protiv neprijateljevih tenkova, da ih uništava i zaustavi. Svi ti pojedinačni otpori slivali bi se u zajednički otpor, u celishodnu i povezanu protivoklopnju borbu kompletne taktičke jedinice. U vezi s tim, opštevojni komandanti moraju kroz čitav organizacioni proces i svojom odlukom posvetiti naročitu pažnju protivoklopnj borbi i obezbediti sinhronizovanu upotrebu svih elemenata borbenog poretka.

MOGUĆNOSTI PROTIVOKLOPNOG NAORUŽANJA

Nužno je da branilac u protivoklopnj borbi angažuje sve svoje snage, jer su jedinice savremenih armija mahom dobro opremljene oklopnim sredstvima. Angažovanje svih snaga u protivoklopnj borbi moguće je, pošto taktičke jedinice raspolažu brojnim i raznovrsnim protivoklopnim naoružanjem.

Količina protivoklopnih sredstava u četi, bataljonu i puku znatno je veća nego što je bila u odgovarajućim jedinicama u drugom svetskom ratu, kada su pešadijske jedinice imale u svom sastavu manje artiljerijskih oruđa, a sredstva za blisku protivoklopnju borbu tek su se pojavila i krajem rata redovnije počela uvoditi u naoružanje. Protivtenkovske puške i nešto kasnije pancerafausti (kod Nemaca) i bazuke (kod Engleza i Amerikanaca) bila su slaba i malobrojna sredstva za efikasnije suprotstavljanje kvalitetnijim tenkovima (»tigrovima« i T-34), pa su težište borbe protiv tenkova nosile specijalne artiljerijske jedinice i sami tenkovi. PAK-ovi (topovi

76 mm) kod Nemaca i ZIS-ovi (M-42) kod Rusa bili su glavni predstavnici protivoklopnih artiljerijskih oruđa u drugom svetskom ratu.

Artiljerijske jedinice i danas imaju značajnu ulogu u protivoklopnj borbi, ali su se masovno razvila i druga protivoklopna sredstva i neka od njih integrirana u sve jedinice. Npr., dok je u drugom svetskom ratu bataljon imao 2 protivtenkovska topa malog kalibra i kasnije svega nekoliko ručnih reaktivnih bacača (RB), danas već četa ima do 15 RB, nekoliko bestrzajnih topova i druga protivoklopna sredstva u mnogo većem broju. Današnja nemačka oklopna grenadirska divizija ima u svom sastavu oko 3.600 pancersfausta, tj. 1 pancersfaust na oko 4 vojnika, dok ih na početku II svetskog rata uopšte nije imala. U svim armijama ogromno je porastao broj sredstava za blisku borbu protiv oklopa, naročito RB, bazuka i tromblona. Pojava novih efikasnijih protivoklopnih sredstava (pt raketa) nameće zaključak da je porast broja i kvaliteta tenkova i oklopnih transportera praćen odgovarajućim porastom broja i kvaliteta sredstava za protivoklopnu borbu.

Da bismo sagledali mogućnosti određene jedinice u protivoklopnj borbi moramo uzeti u obzir sva njena protivoklopna sredstva. Količina tenkova i drugih oklopnih vozila koje ta jedinica može da uništi izračunava se na osnovu broja i kvaliteta njenih protivoklopnih sredstava. Iskustvo iz drugog svetskog rata pokazuje da jedno artiljerijsko oruđe u borbi može prosečno da uništi 1—2 tenka, a 4 RB — 1 tenk. Prema tome, jedna taktička grupa koja, na primer, u svom sastavu ima 24 do 36 artoruđa i oko 100 RB može tim artiljerijskim oruđima da uništi 24 do 36, odnosno 48 do 72 tenka, a ručnim bacačima 25 tenkova, odnosno ukupno 49 do 61 ili 73 do 97 tenkova, a oklopnih transportera 3 do 4 puta više. Međutim, tako izgleda samo u teoretskim razmatranjima. U praksi je to najčešće sasvim drukčije. Naime, ovakve rezultate bilo bi moguće postići samo pod vrlo povoljnim uslovima: da je protivoklopna borba blagovremeno i potpuno organizovana, da je postignuto maksimalno iznenađenje i da do početka dejstva ni jedno sredstvo nije uništeno. Teško je obezbediti situaciju u kojoj bi se stekli svi ti uslovi, mada se ponekad mogu ostvariti i znatno veći rezultati, naročito kad se postigne puno iznenađenje.

Normalno je očekivati da će svaka braniočeva taktička jedinica u manjoj ili većoj meri biti tučena atomskim udarima, klasičnom artiljerijom i avijacijom pre početka i u toku napada, pa treba računati sa delimičnim gubicima protivoklopnih sredstava pre nego što ona stupe u borbu. Gubici će zavisiti od niza okolnosti pa mogu biti vrlo različiti. Često jedinica deo svojih protivoklopnih sredstava neće moći neposredno angažovati u protivoklopnj borbi zbog nemogućnosti manevra sa tim sredstvima i raznih drugih okolnosti. Na primer, nekada će deo protivoklopnih sredstava morati da se angažuje za tučenje neprijateljske pešadije, vazdušnog desanta i za druge zadatke. Efikasnost ovih sredstava u borbi smanjivaće otežano osmatranje, zadimljavanje i slično.

Međutim, i napadač neće uvek napadati u za njega najpovoljnijim uslovima i on će trpiti gubitke u ljudstvu i sredstvima od avijacije, atomskih projektila i drugih sredstava branioca, a deo njegovih sredstava neće doći do izražaja zbog karaktera zemljišta, kvarenja mašina, nepovoljnih uslova za osmatranje itd. Zato mogućnosti oklopnih snaga u napadača, zavisno od raznih uslova, treba umanjiti u odgovarajućoj meri.

Ako bismo pomenute mogućnosti taktičke grupe u protivoklopnoj borbi smanjili čak i za $1/2$ — ona je još uvek sposobna da se svojim sredstvima uspešno suprotstavi napadaču čiju bi udarnu moć činilo 25 do 30, odnosno 35 do 50 tenkova. Uz široke mogućnosti zaprečavanja i primene priručnih sredstava, ovaj zaključak izgleda još realniji, a pod uslovom da ta jedinica nije jače zahvaćena eventualnim atomskim udarom.

U drugom svetskom ratu pošto izgubi 50% svojih tenkova svaki napadač je odustajao od daljeg napada. Istina, na ovo iskustvo sada treba gledati nešto drukčije: prvo, veliki broj oklopnih transportera u znatnoj meri može zameniti tenkove i obezbediti produženje napada i, drugo, ostatak napadačevih tenkova (čak i kad bi gubici iznosili nešto više od polovine), uz efikasnu avio i atomsku podršku može da produži napad.

Na osnovu toga, može se dati opšti zaključak da taktičke jedinice mogu ispoljiti znatnu upornost u izvođenju protivoklopne borbe i u najnepovoljnijim uslovima. Svaka povoljna okolnost (slabija prohodnost zemljišta, šira primena zaprečavanja i priručnih sredstava, podrška vlastite avijacije, dejstvo snaga u pozadini napadača i sl.) samo će pojačati njihovu žilavost u protivoklopnoj borbi.

PROTIVOKLOPNA SREDSTVA I ŠIRINA FRONTA ODBRANE

Širina fronta odbrane određene taktičke jedinice biće uslovljena raznim okolnostima među kojima će u budućem ratu i njene mogućnosti za protivoklopnu borbu imati važnu ulogu, kao i karakter zemljišta u odnosu na mogućnosti napada oklopnih vozila. Na slabije prolaznom zemljištu moguće je braniti širi front jer je tamo i mogućnost upotrebe oklopnih vozila u napadu manja.

Dok je ranije presudan elemenat za procenu borbenih mogućnosti jedne jedinice bila njena sposobnost za vođenje protivpešadijske borbe sada ta uloga prelazi na pripremljenost jedinice za protivoklopnu borbu. U prošlosti su rastojanja između odeljenja i vodova bila uslovljavana mogućnošću efikasne vatre puškomitraljeza i minobacača, između četa ili bataljona — mogućnošću efikasne vatre mitraljeza i artiljerije manjih kalibara, a između pukova — mogućnošću vatre artiljerije za podršku. Kao nov element pojavilo se atomsko oružje koje je raznovrsnom snagom svoga dejstva uslovljilo stvaranje većih međuprostora. Međutim, ti međuprostori ne smeju biti i praznine pogodne za prodor napadačevih oklopnih vozila. Ako se polazi od toga da će svaka odbrana na ravničastom i manevarskom zemljištu, u principu, biti prvenstveno protivoklopna, onda bi širinu fronta odbrane trebalo uslovljavati i brojem raspoloživih protivoklopnih sredstava, polazeći od mogućnosti njihovog dejstva po frontu.

Borbene mogućnosti atomskog oružja diktiraju potrebu da, radi čuvanja sopstvenih jedinica, međuprostori budu što veći. Međutim, njihovom neograničenom širenju suprotstavlja se potreba kompaktnosti odbrane i njene sposobnosti da zaustavi napadačeve oklopne jedinice. Pri određivanju širine fronta odbrane bilo koje taktičke jedinice treba imati u vidu i potrebu za stvaranje određene dubine odbrane, jer odbrambeni rejon mora biti posednut po čitavoj dubini. Međuprostori, takođe, treba da su obezbeđeni i po određenoj dubini u protivoklopnom smislu da bi se ostvarila potrebna žilavost odbrane.

Da bismo realno odredili širinu fronta koju može da brani određena taktička jedinica, moramo početi od broja i kvaliteta njenih protivoklopnih sredstava. Pretpostavimo da jedna taktička jedinica raspolaže sa 40 do 150 artiljerijskih oruđa i 100 do 500 reaktivnih ručnih bacača. Da bismo obezbedili punu efikasnost tih oruđa u protivoklopnj borbi, najveće rastojanje između njih po frontu može biti: za artiljerijska oruđa jedna polovina, a za ručne bacače jedna četvrtina daljine njihovog uspešnog dejstva po tenkovima. Polazeći od toga, širina fronta koji bi mogla da brani ta jedinica bila bi: 40 artiljerijskih oruđa $\times$ 400 metara = 16.000 metara + 100 ručnih bacača $\times$ 50 metara = 5.000 metara, što ukupno iznosi 21.000 metara; ili $150 \times 400 = 60.000 + 500 \times 50 = 25.000$ metara, što ukupno iznosi 85.000 metara. To znači, da bi se protivoklopna sredstva te jedinice mogla rasporediti na frontu širine 21.000 do 85.000 metara.

Odnos širine i dubine odbrambenog rejona taktičkih jedinica poseban je problem. Ne razmatrajući ga detaljnije, uzećemo kao načelo da je taj odnos kod nižih taktičkih jedinica koje se brane u sklopu većih jedinica 1 : 1 ili nešto veći u korist dubine. To će uvek zavisiti od konkretne situacije, pa možemo uzeti da će $1/2$ sredstava biti raspoređena na prvim položajima, a $1/2$ u dubini odbrane. Time se stvarna širina fronta odbrane za navedenu taktičku jedinicu smanjuje na $1/2$, odnosno na 10.500 ili 42.500 metara. Potrebno je imati u vidu još i to da artiljerija za podršku nije namenjena specijalno za borbu protiv oklopnih i mehanizovanih jedinica i da je oko 10% protivoklopnih sredstava namenjeno za manevrisanje u protivoklopnj borbi, pa ne dolazi u obzir njihov »linijski« raspored. Zato se može reći da su i ove mogućnosti još za oko 15% do 20% manje, pa se stvarne mogućnosti te taktičke jedinice svode na 8 do 9 odnosno 32 do 34 km.

Ove mogućnosti mogu se nešto povećati proširenim rastojanjima između jedinica, ali to ne može bitno uticati na datu širinu fronta.

Širina fronta odbrane koja se u protivoklopnom smislu može obezbediti određenim sredstvima zavisi i od procene sa koliko oklopnih snaga napadača treba računati. Ako se uzmu u obzir jače snage, potrebno je grupisati sredstva da bi im se mogao dati efikasan otpor. Pošto tako grupisanim snagama napadač atomskim udarom može naneti veće gubitke, njihovim rasporedom i grupisanjem po frontu izlažemo se velikom riziku. Zato rasporedom odgovarajućeg dela tih sredstava po dubini, u skladu sa karakterom zemljišta, možemo obezbediti žilavost protivoklopne odbrane. Ova računica je data kao da je cela odbrambena zona prohodna za tenkove, što će biti vrlo redak slučaj. Na slabije prohodnom terenu i zbog potrebe ekonomisanja protivoklopnim sredstvima pri proračunavanju mogućnosti određene količine tih sredstava, treba imati u vidu samo delove odbrambene zone prohodne za tenkove; za odbranu ostalih delova, na kojima može dejstvovati samo pešadija, proračunavati mogućnosti streljačkog i drugog naoružanja koje će biti angažovano za njihovu odbranu.

Ovakvo prilaženje određivanju širine fronta ne znači da protivoklopna sredstva treba raspoređivati po šablonu, linijski i pritom se strogo pridržavati $1/2$ odnosno $1/4$ uspešnog dometa oruđa. Taktički zahtevi nalažeće potrebu njihovog većeg grupisanja na najugroženijim mestima, posebno duž komunikacija. To znači da će najčešće u okviru taktičkih jedinica gro protivoklopnih sredstava biti koncentrisan u okviru položaja

jedne ili dve pešadijske čete koje brane najosetljivije rejone. U odgovarajućoj meri to isto važi i za veće taktičke jedinice. Tako će se stvarati veći međuprostori u okviru jedinica i između njih koji su posebno osetljivi na manevarskom i prolaznom zemljištu, pa je njihovoj kontroli potrebno posvetiti posebnu pažnju. Nekada će biti dovoljno da se oni dobro zapreče (prepreke, minska polja i sl.) i eventualno kontrolišu vatrom artiljerije za podršku. U nekim situacijama grupe boraca snabdevenih raznim sredstvima za blisku borbu mogu odigrati vrlo važnu ulogu u protivoklopnom obezbeđenju međuprostora, a takođe treba predvideti intervenciju protivoklopnih odreda, tenkova, avijacije i sl.

Ovom proračunu može se zameriti da je zasnovan na statičnoj odbrani. Međutim tako se ne misli. Gro protivoklopnih sredstava pogodan je i namenjen za manevrisanje, a naročito ručni reaktivni bacači i bestrzajni topovi. Pokretni elementi protivoklopne borbe, zavisno od grupisanja napadačevih oklopnih sredstava, mogu na ugroženom pravcu da pojačaju mogućnosti tamo raspoređenih protivoklopnih sredstava. To, možda, znači da u detaljnom proračunu pokretne elemente protivoklopne borbe treba isključiti iz ovog računa i dati ih kao rezervu koja će u toku borbe pojačavati protivoklopnu odbranu određenog pravca, zatvarati breše nastale usled atomske eksplozije i popunjavati gubitke. Ovom napomenom želi se još jedanput ukazati da u organizovanju protivoklopne borbe ne sme biti šablona ali ni odsustva odgovarajuće računice.

Mogućno je u okviru svake pešadijske čete povećati broj boraca sposobnih da ratuju ručnim bacačima i organizovati posebne grupe vojnika koji bi se specijalno obučili za dejstva po tenkovima (zasede i dr.). Po pravilu, u okviru taktičkih jedinica ne bi smelo biti ni jednog vojnika koji ne bi bio upoznat sa najefikasnijim načinom upotrebe formacijskih sredstava i priručnog materijala za borbu protiv tenka, oklopnog transportera i drugih motornih vozila. To su realni zahtevi, a njihovu nužnost ničim ne treba dokazivati. Poznato je da smo u toku NOR-a raspolagali sa vrlo ograničenom količinom protivoklopnih sredstava, a ipak su mnoge naše jedinice postigle značajne rezultate u borbi protiv neprijateljevih tenkova. Npr. 6. divizija je u toku operacije »Vajs — 1« uništila ili zaplenila 10 nepr. tenkova, a 7. divizija je u istoj operaciji sa zaplenjenim protivtenkovskim puškama uništila ili oštetila više nepr. tenkova. Efikasnost grupa boraca specijalno uvežbanih i opremljenih za protivoklopnu borbu, naročito će biti velika na bokovima napadačevih klinova, u pozadini, noću i pri slaboj vidljivosti i na zemljištu na kome napadač neće moći masovno da upotrebi svoje oklopne jedinice.

Ovakvo prilaženje problemu protivoklopne borbe i ulozi svakog vojnika, ili borca van vojnih formacija, za nas je važno i sasvim opravdano. Neizmerna moralna snaga našeg čoveka, njegova puna spremnost da brani svoju socijalističku domovinu, hrabrost i patriotizam, nezamenljiva su podloga primeni masovne borbe protiv svakog napadača, pa i onoga »uvučenog« u oklop.

Pukovnik

Ernest MEZGA